

การอนุรักษ์และฟื้นฟูลำตะคอง

เทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ลำตะคองเป็นลำน้ำสายสำคัญที่ประชาชนอาศัยน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยช่วงที่ไหลผ่านเขตเทศบาลนครนครราชสีมามีความยาว 9 กิโลเมตร ซึ่งจะมีอาคารบ้านเรือนตั้งอยู่ริมฝั่งลำน้ำมากกว่า 800 หลังคาเรือน มีการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำลำน้ำ และปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำตะคองโดยตรง ส่งผลให้น้ำมีคุณภาพต่ำมาก โดยเฉพาะในฤดูแล้ง ถ้าไม่มีการปล่อยน้ำจากเขื่อนลำตะคองมา น้ำก็จะเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น สัตว์น้ำไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

จากรายงานสถานการณ์มลพิษทางน้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2539 โดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ลำตะคองเป็นแม่น้ำที่มีคุณภาพต่ำที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะช่วงที่ไหลผ่านเขตเทศบาลนครราชสีมาและเทศบาลตำบลปากช่อง เพราะมีการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มที่มาจากแหล่งชุมชนในปริมาณที่สูงมาก ปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำค่อนข้างต่ำ ประมาณ 1.5 มิลลิกรัมต่อลิตร

นอกจากนี้บริเวณเขื่อนลำตะคองซึ่งเป็นจุดสูบน้ำเพื่อการผลิตน้ำประปาหล่อเลี้ยงประชาชนในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา น้ำเหนือเขื่อนยังได้รับสารประเภทฟอสเฟตและไนเตรดที่ถูกระบายลงมาจากเทศบาลตำบลปากช่องในปริมาณที่สูง ความเข้มข้นของสารทั้งสองประเภทอาจทำให้พืชน้ำเจริญเติบโตผิดปกติ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการผลิตน้ำประปา อีกทั้งการเพาะปลูกบริเวณเหนือเขื่อนทำให้เกิดการพังทลายของหน้าดินและตะกอนไหลลงสู่ลำน้ำและอ่างเก็บน้ำ ทำให้ความสามารถในการกักเก็บน้ำลดลง ลำน้ำตื้นเขิน ในช่วงฤดูฝนจะเกิดน้ำท่วม ส่วนฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำ ประชาชนที่ต้องอาศัยน้ำจากลำตะคองเพื่อการอุปโภคบริโภคได้รับความเดือดร้อน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2547

อำเภอ: เมืองนครราชสีมา

จังหวัด: นครราชสีมา

ประชากร: 173,256 คน

พื้นที่: 37.5 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น : เทศบาลนคร

การเลือกตั้ง : ทางตรง

วิธีใหม่

ในปี 2542 เทศบาลนครนครราชสีมาได้จัดทำโครงการ “การอนุรักษ์และฟื้นฟูลำตะคอง” เพื่อฟื้นฟูคุณภาพน้ำในลำตะคองให้มีคุณภาพดี กลับมาใสสะอาด ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากน้ำได้ รวมทั้งพัฒนาทัศนียภาพสองฝั่งลำน้ำให้สวยงามเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจของชาวนครราชสีมา

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ชุมชนที่ตั้งอยู่ริมลำตะคองจำนวน 9 ชุมชน คือ ชุมชนตะคองเก่า บ้านบะคำ สาโรงจันทร์ เกษตรสามัคคี 1 เกษตรสามัคคี 2 หลังวัดสามัคคี หุ่นสว่างศาลาลอย มหาชัย และหุ่นสว่าง ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากทางเทศบาลเพื่อก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับบ้านเรือนจำนวน 12 แห่ง โดยสำนักการช่างส่วนช่างสุขาภิบาลเป็นผู้ออกแบบระบบบำบัดน้ำเสียให้ ซึ่งจะช่วยลดไขมันอันเป็นตัวการที่ทำให้ท่อระบายน้ำอุดตัน และช่วยให้น้ำฟอกตัวจนสารอินทรีย์ย่อยสลายหมดก่อนที่จะระบายลงสู่แหล่งน้ำ สามารถลดปริมาณความสกปรกได้กว่าร้อยละ 50 นอกจากนี้แต่ละชุมชนได้พยายามที่จะดูแลรักษาลำน้ำในช่วงที่ผ่านชุมชนของตน ชุมชนที่มีการเพาะปลูกพืชผักเริ่มปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยหันมาใช้สารสกัดจากธรรมชาติ ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารกำจัดศัตรูพืช

2. ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลนครนครราชสีมาได้เดินทางไปอบรมเรื่องสิ่งแวดล้อมที่เมืองนาโกย่า ประเทศญี่ปุ่น โดยทุนของสหประชาชาติ เป็นเวลา 1 เดือน ซึ่งที่ญี่ปุ่นมีการอบรมให้เด็กที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำเฝ้าระวังสังเกตคุณภาพน้ำ จึงนำประสบการณ์ที่ได้กลับมาประยุกต์ใช้ด้วยการสร้างแกนนำเยาวชนในชุมชนเพื่อสังเกตคุณภาพน้ำในลำตะคอง โดยจัดฝึกอบรมเยาวชนในชุมชนเป็นอาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคอง เพื่อเป็นแกนนำหลักของการเฝ้าระวังและดูแลรักษา ตลอดจนชักชวนให้ประชาชนเห็นความสำคัญของลำตะคอง และมีเยาวชนเข้าร่วมประมาณ 200 คน
3. อาคารสถานที่ราชการและเอกชนต่างๆ ที่เคยปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำตะคองโดยตรง ได้สร้างระบบบำบัดน้ำเสียก่อนที่จะปล่อยลงสู่ลำตะคอง เช่น โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โรงพยาบาลจิตเวช โรงพยาบาลราชสีมานครบุรี โรงพยาบาลเซนต์แมรี เป็นต้น รวมทั้งโรงเรียนและสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ริมลำตะคองได้ก่อสร้างบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น ได้แก่ โรงเรียนเมืองนครราชสีมา วิทยาลัยอาชีวศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา และโรงเรียนสุรนารี และมีการจัดตั้งธนาคารขยะในโรงเรียนเขตเทศบาลจำนวน 28 โรงเรียน เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักรักษาสีน้ำเสีย นอกจากนี้โรงฆ่าสัตว์ในเขตเทศบาลก็ยุติการปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำตะคองโดยตรง โดยจะส่งน้ำเสียไปตามท่อสู่ระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลแทน
4. เทศบาลได้เข้าไปให้ความรู้และชี้แจงถึงความสำคัญของลำตะคองต่อวิถีชีวิตของประชาชนชาวนครราชสีมา กับ อสม. ในชุมชนต่างๆ ประมาณ 1,500 คน กรรมการชุมชน 500 คน
5. มีการจัดกิจกรรมดูแลรักษาลำตะคองเนื่องในโอกาสสำคัญต่างๆ ทุก 2 เดือน ด้วยการกำจัดวัชพืช กิ่งไม้ ตอไม้ที่กีดขวางทางเดินของน้ำ และขยะ โดยอาศัยความร่วมมือจากกำลังทหารอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่เทศบาล อาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคอง แกนนำชุมชน อสม. และประชาชนในแต่ละชุมชน มีผู้เข้าร่วมประมาณ 500 คนต่อครั้ง
6. เทศบาลพยายามปรับปรุงพื้นที่ริมฝั่งลำตะคอง และได้ทำการชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนที่ตักบ้านเรือนบุกรุกลำน้ำประมาณ 4 – 5 หลังคาเรือน พร้อมจัดหาสถานที่ใหม่เพื่อให้ประชาชนได้เข้าไปอยู่อาศัยแทน โดยไม่กระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนเหล่านี้

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

เทศบาลนครนครราชสีมาสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูลำตะคอง ดังนี้

1. งบประมาณในการดูแลรักษาลำตะคอง ปีละ 100,000 บาท
 - ค่าอาหารกลางวันและอาหารว่างสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ 6 ครั้ง/ปี เป็นเงิน 30,000 บาท
 - ค่าจ้างเหมาแรงงานและวัสดุก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียจากครัวเรือน จำนวน 12 แห่งๆ ละ 5,000 บาท เป็นเงิน 60,000 บาท
 - ค่าวัสดุที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น สารเคมีและน้ำยาตรวจวัดคุณภาพน้ำ รวมทั้งค่าจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เป็นเงิน 10,000 บาท
2. ค่าเรือ 2 ลำๆ ละ 100,000 บาท เป็นเงิน 200,000 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. เรือจำนวน 2 ลำ
2. สารเคมีและน้ำยาตรวจวัดคุณภาพน้ำ

บุคลากร

1. เยาวชนในชุมชนเป็นอาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคอง จำนวน 200 คน
2. อสม. ในชุมชนต่างๆ ประมาณ 1,500 คน
3. กรรมการชุมชน ประมาณ 500 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2542	เทศบาลจัดประชุมเพื่อปรึกษาและรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นกับลำตะคอง โดยมีตัวแทนจากหน่วยงานราชการ เอกชน แกนนำชุมชนและประชาชนในเขตเทศบาล ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันให้แต่งตั้งคณะทำงานอนุรักษ์ลำตะคอง เพื่อวางแผนในการพัฒนาและดูแลรักษาลำตะคองอย่างยั่งยืน	เทศบาลนครนครราชสีมา
	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียจากบ้านเรือนใน 9 ชุมชน จำนวน 12 แห่ง โดยเทศบาลสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างจำนวน 60,000 บาท	เทศบาลนครนครราชสีมา
29 พ.ค. 2544	สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครนครราชสีมา จัดฝึกอบรมเยาวชนในชุมชนเป็นอาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคอง โดยศูนย์อนามัยเขต 5 จังหวัดนครราชสีมาเป็นผู้ให้ความรู้ มีเยาวชนเข้าร่วมประมาณ 200 คน	สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม/ศูนย์อนามัยเขต 5 จังหวัดนครราชสีมา
เป็นระยะๆ ตลอดปีงบประมาณ	ขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานราชการ ร้านค้า เอกชน และบ้านเรือนของประชาชนให้ช่วยกันดูแลรักษาลำตะคอง และประชาสัมพันธ์ ผ่านเอกสารต่างๆ วิทยุ และเสียงตามสายในชุมชน พร้อมทั้งส่งเจ้าหน้าที่เทศบาลและอาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคองออกชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในเขตเทศบาลและเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา	เทศบาลนครนครราชสีมา / อาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคอง
2542-2546	จัดให้มีกิจกรรมรณรงค์ทำความสะอาดลำตะคองทุก 2 เดือน เช่น วันปืยมหาราช 23 ต.ค. วันสิ่งแวดล้อมไทย 4 ธ.ค. วันเทศบาล 24 เม.ย. วันสิ่งแวดล้อมโลก 5 มิ.ย. วันแม่ 12 ส.ค. และวันอื่นๆ ตามความพร้อมของชุมชน มีผู้เข้าร่วมประมาณ 500 คน/ครั้ง	เทศบาลนครนครราชสีมา / อาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคอง/ทหาร/ประชาชน
2543-2546	โรงเรียนและสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ริมลำตะคองได้ก่อสร้างบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นเพื่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ลำตะคอง รวมทั้งจัดตั้งธนาคารขยะในโรงเรียนทั้งของเทศบาลและสังกัดหน่วยงานอื่นจำนวนกว่า 28 โรงเรียน เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม	โรงเรียนต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล
2542-2546	เจ้าหน้าที่เทศบาลเก็บตัวอย่างน้ำ เพื่อนำมาตรวจสอบคุณภาพน้ำในลำตะคองปีละ 3 ครั้ง โดยมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำของลำตะคอง	เทศบาลนครนครราชสีมา / สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5
	เจ้าหน้าที่เทศบาลเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อนำมาตรวจสอบคุณภาพน้ำในลำตะคองปีละ 12 ครั้ง	เจ้าหน้าที่สวนช่างสุขาภิบาล สำนักการช่าง

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

- กองทัพภาคที่ 2 กองบิน 1

- นำกำลังทหารร่วมกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและอาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคอง ในการดำเนินกิจกรรมการฟื้นฟูลำตะคองในวาระโอกาสสำคัญที่จัดขึ้นเป็นประจำทุก 2 เดือน

- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - ศูนย์อนามัยเขต 5 จังหวัดนครราชสีมา - อาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคอง - โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล - โรงพยาบาลของรัฐและเอกชน	- ทำการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในลำตะคอง โดยมีสถานีวิจัยวัดทั้งสิ้น 11 สถานี และรายงานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูลำตะคอง - อบรมความรู้ให้แก่เยาวชนกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคอง เพื่อดำเนินการเป็นผู้สังเกตคุณภาพน้ำด้วยตาเปล่า เช่น ความขุ่นของน้ำ เศษขยะ พืชน้ำ วัชพืช และการตรวจวัดคุณภาพน้ำอย่างง่าย เช่น การวัดปริมาณออกซิเจนในน้ำ - กลุ่มเยาวชนในชุมชน ซึ่งทำหน้าที่เป็นแกนนำหลักในการเฝ้าระวังและดูแลรักษาสภาพน้ำในลำตะคอง รวมทั้งชักชวนให้ประชาชนเห็นความสำคัญของลำตะคอง - ก่อสร้างบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นก่อนปล่อยลงสู่ลำตะคอง และจัดตั้งธนาคารขยะ เพื่อปลูกฝังนักเรียนให้รู้จักรักษาสีน้ำเสีย ไม่ทิ้งขยะลงในลำน้ำ และเห็นคุณค่าของขยะ - ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ลำตะคอง

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. คุณภาพน้ำลดลงอย่างมาก จากรายงานของสำนักงานสิ่งแวดล้อมที่ 5 คุณภาพน้ำของลำตะคองอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วงจนไม่สามารถผลิตน้ำประปาได้ คือ มีออกซิเจนประมาณมากกว่า 2 แต่ไม่เกิน 4 ส่วนในล้าน (ระดับ 4) เป็นน้ำคุณภาพต่ำไม่ควรที่จะนำมาใช้ในครัวเรือนหรือใช้ทำน้ำประปา
2. น้ำเสียที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลนครราชสีมาส่วนใหญ่เกิดจากอาคารบ้านเรือน ที่พักอาศัยโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นก่อนปล่อยลงสู่ท่อสาธารณะ โรงพยาบาล โรงเรียน โรงงานอุตสาหกรรม และชุมชนย่อยต่างก็ปล่อยน้ำทิ้งลงสู่ลำตะคอง และประชาชนทั่วไปก็ทิ้งเศษขยะ ขากสัตว์ที่ตายลงสู่ลำตะคองโดยตรง นอกจากนี้เกษตรกรที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตริมฝั่งยังใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช ทำให้สารเคมีแพร่กระจายไปสู่ลำตะคอง
3. ประชาชนบางส่วนก่อสร้างบ้านเรือนบุกรุกริมฝั่งลำตะคอง รวมทั้งถมที่ดินต่อเติมทำให้ลำตะคองตื้นเขินลงอย่างมาก

หลังการดำเนินการ

1. จากการเฝ้าระวังของอาสาสมัครพิทักษ์ลำตะคอง และการเก็บตัวอย่างน้ำมาตรวจสอบพบว่าคุณภาพน้ำในลำตะคองหลังจากที่มีการดำเนินงานมา 4 ปี (2546) มีคุณภาพน้ำดีขึ้น อยู่ในเกณฑ์พอใช้ (ระดับ 3) คือ มีออกซิเจนมากกว่า 4 แต่ไม่เกิน 6 เป็นน้ำที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถทำน้ำประปาได้ หรือกวนสารส้มและเติมคลอรีนหรือต้มเดือดก่อนนำมาใช้ในครัวเรือน
2. มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียก่อนที่จะมีการปล่อยลงสู่ลำตะคอง ทั้งจากอาคารบ้านเรือนในชุมชน จำนวน 12 แห่ง ในโรงพยาบาล และโรงเรียน ทำให้น้ำเสียที่เดิมถูกปล่อยลงสู่ลำน้ำโดยตรงได้มีการบำบัดแก้ไขและได้ขยายผลก่อสร้างเพิ่มเติมอีก
3. ประชาชนในเขตเทศบาลเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของลำตะคองที่มีต่อวิถีชีวิตของตนเอง เพราะประชาชนในเขตเทศบาลต่างใช้น้ำประปาที่ผลิตจากน้ำในลำตะคอง จึงเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการดูแลรักษาลำตะคอง และประชาชนบางครอบครัวที่เคยบุกรุกตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยริมฝั่งลำตะคองก็ยินยอมที่จะย้ายไปอยู่ในสถานที่ที่ทางเทศบาลจัดไว้ให้
4. มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมสองฝั่งลำตะคอง เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน และเทศบาลมุ่งที่จะทำให้ลำตะคองเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมาในอนาคต

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ในระยะแรกของการดำเนินการมีกระแสต่อต้านของเอกชนบางส่วน ขณะเดียวกันก็ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ และประชาชนในเขตเทศบาลเท่าที่ควร	1. ชี้แจงทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างเทศบาลกับหน่วยงานราชการและบริษัทเอกชนเพื่อหาทางออกร่วมกัน ซึ่งระยะแรกก็ได้มีการผ่อนปรน เพื่อให้หน่วยงานแต่ละแห่งเตรียมตัวก่อนจะมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย โดยมีการติดตามและแก้ไขปัญหาร่วมกัน
2. ประชาชนบางส่วนที่บุกรุกลำตะคองเป็นที่อยู่อาศัยไม่พอใจที่เทศบาลประกาศห้ามบุกรุกลำตะคองด้วยวิธีการต่างๆ เนื่องจากทำให้ตนเสียประโยชน์และกลัวว่าจะไม่มีที่อยู่อาศัย เพราะต้องโยกย้ายออกจากที่อยู่ที่ตั้งในฝั่งลำตะคอง	2. ผู้บริหารของเทศบาลออกมาชี้แจงกับประชาชน และให้ความมั่นใจกับประชาชนว่าหลังจากมีการโยกย้ายออกจากลำตะคองแล้ว ทางเทศบาลจะจัดหาที่อยู่อาศัยให้ ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตแบบเดิมจนเกินไป สามารถประกอบอาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
3. เนื่องจากลำตะคองไหลผ่านชุมชนเมืองและชนบทจำนวนมากก่อนที่จะถึงเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ทำให้การรณรงค์รักษาลำตะคองซึ่งไหลผ่านเขตเทศบาลเพียง 9 กิโลเมตร แม้จะพยายามอย่างเต็มที่ แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร	3. ขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งสำนักงานชลประทานที่ 6 กรมเจ้าท่า และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ลำตะคองไหลผ่านพื้นที่ เพื่อร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูลำตะคอง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจกันของประชาชนในชุมชนในการช่วยกันอนุรักษ์และฟื้นฟูลำตะคอง ให้กลับมามีคุณภาพดี ใสสะอาด และสามารถใช้อุปโภคบริโภคได้
2. การให้ความร่วมมือและร่วมรับผิดชอบจากหน่วยงานราชการและเอกชน ทั้งโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล สำนักงานชลประทานที่ 6 กรมเจ้าท่า และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ลำตะคองไหลผ่านพื้นที่
3. การช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานราชการต่างๆ เช่น สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองทัพอากาศที่ 2 กองบิน 1 และศูนย์อนามัยเขต 5 จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูลำตะคอง เป็นโครงการที่ทางเทศบาลนครนครราชสีมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเมืองนครราชสีมาให้เป็น “เมืองคุณย่าน้ำอยู่” แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงคณะผู้บริหารหรือไม่ ทุกคนที่เข้ามาย่อมต้องสานต่อโครงการนี้ อีกทั้งเป็นโครงการที่ประชาชนให้ความร่วมมือร่วมกันที่จะฟื้นฟูให้ลำตะคองให้กลับมามีชีวิต เป็นแหล่งอาหารและใช้ประโยชน์จากลำน้ำต่อไปอย่างยั่งยืน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล	: รองศาสตราจารย์เชิดชัย โชครัตนชัย
ตำแหน่ง	: นายกเทศมนตรี
หน่วยงาน	: เทศบาลนครนครราชสีมา
ที่อยู่	: ถนนโพธิ์กลาง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์	: (044) 253-386 ต่อ 1111
ชื่อ-นามสกุล	: นางกัลยา บุญเทียม
ตำแหน่ง	: ปลัดเทศบาล
หน่วยงาน	: เทศบาลนครนครราชสีมา
ที่อยู่	: ถนนโพธิ์กลาง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์	: (044) 253-386 ต่อ 1201
ชื่อ-นามสกุล	: นางกฤษมา วงษ์จันทร์
ตำแหน่ง	: ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
หน่วยงาน	: เทศบาลนครนครราชสีมา
ที่อยู่	: ถนนโพธิ์กลาง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์	: (044) 253-386 ต่อ 1648-1649
ชื่อ-นามสกุล	: นายวีระชัย ทองไพบูลย์
ตำแหน่ง	: รักษาการผู้อำนวยการส่วนช่างสุขาภิบาล
หน่วยงาน	: สำนักงานช่าง เทศบาลนครนครราชสีมา
ที่อยู่	: ถนนโพธิ์กลาง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์	: (044) 242-825 ต่อ 1351

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2542

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลนคร
สถานที่ตั้ง	ถนนโพธิ์กลาง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000
ขนาดพื้นที่	37.5 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	539,070,020.67บาท (ปีงบประมาณ 2542)
งบประมาณรายได้	566,670,726.33บาท (ปีงบประมาณ 2542)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	1,297 คน 344 คน พนักงานท้องถิ่น 199 คน ลูกจ้างประจำ 754 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	173,321 คน
จำนวนครัวเรือน	31,989 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	127,000 บาท
สัดส่วนประชากรกลุ่มยากจน	ร้อยละ 15 ของคนอายุ 18 – 60 ปี มีอาชีพและมี รายได้ไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 20 ของครัวเรือนไม่ผ่านเกณฑ์รายได้ 20,000 บาทต่อปี
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	เทศบาลนครนครราชสีมา มีอัตราส่วนความหนาแน่น ของประชากรต่อพื้นที่ประมาณ 4,688 คนต่อตาราง กิโลเมตร สภาพพื้นที่ในเขตเทศบาลเป็นที่ราบเอียงไป ทางตะวันออก มีแม่น้ำสำคัญคือ ลำตะคอง เป็นแหล่ง น้ำที่ใช้สำหรับการทำน้ำประปาให้กับประชาชน ช่วงที่ ไหลผ่านเทศบาลมีความยาวประมาณ 12 กิโลเมตร ประชาชนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พาณิชยกรรม ด้านการค้าขายทั้งปลีกและส่ง มีแหล่ง ค้าขายอยู่ใจกลางเมือง ด้านอุตสาหกรรม มี อุตสาหกรรมอาหาร โรงงาน และด้านการเกษตร มีการ ทำนาและสวนผักอยู่บริเวณรอบนอกของเทศบาลทาง ทิศเหนือเลียบฝั่งลำตะคอง ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 98 นับถือศาสนาพุทธ